Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

# U-kirjelmä U 76/2025 vp

## Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi päätöksen (EU) 2015/1814 (markkinavakausvarantopäätös) muuttamisesta siltä osin kuin on kyse markkinavakausvarannosta rakennusten ja tieliikenteen aloilla ja muilla aloilla

Liikenne- ja viestintävaliokunta 10.2.2026

Hanne Siikavirta
Ympäristöministeriö

# Tausta ja tavoite

- Komissio antoi 27.11.2025 ehdotuksen päätökseksi, jolla muutettaisiin markkinavakausvarantopäätöstä ((EU) 2015/1814) siltä osin kuin on kyse ETS2-markkinavakausvarannosta.
- ETS2-markkinavakausvarannolla pyritään lieventämään ETS2-järjestelmän käynnistämiseen liittyvää kysynnän ja tarjonnan välisen epätasapainon riskiä ja tekemään järjestelmästä vastustuskykyisempi markkinahäiriöille sekä näin välttämään kohtuuttomat hintavaikutukset.
- Ehdotus on osa ETS2- järjestelmää koskevista toimenpiteistä, joita komissio totesi lokakuussa 2025 ehdottavansa jatkotoimena esitetyille huolille.
- Osana kokonaisratkaisua koskien eurooppalaisen ilmastolain muuttamista sovittiin myös ETS2-järjestelmää koskevista lykkäyksistä vuodella eli vuoteen 2028.

# Pääasiallinen sisältö/keskeiset muutokset

**Markkinavakausvarantoon luoduista 600 miljoonasta päästöoikeudesta käyttämättä jääneet päästöoikeudet jäävät voimaan vuoden 2030 jälkeen**

- Nykyisen sääntelyn mukaan ETS2-markkinavakausvarantoon luotavat 600 miljoonaa päästöoikeutta ovat voimassa 31.12. 2030 saakka. Tämän jälkeen päästöoikeudet, joita ei ole vapautettu varannosta, eivät olisi enää voimassa.
- Komission mukaan tähän ehdotettu muutos auttaa lisäämään markkinoiden ennustettavuutta ja luottamusta rahoitusalan toimijoiden ja markkinatoimijoiden keskuudessa, mikä puolestaan parantaa hintavakautta ajan mittaan.

# Pääasiallinen sisältö/keskeiset muutokset

**Päästöoikeuksien siirto markkinavakausvarannosta huutokaupattavaksi myös tilanteessa, jossa kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä on 210–260 miljoonaa päästöoikeutta**

- Voimassa olevan sääntelyn mukaan ETS2-markkinavakausvarannosta vapautuu huutokaupattavaksi 100 miljoonaa päästöoikeutta, jos kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä (TNAC) on alle 210 miljoonaa päästöoikeutta.
  - Kierrossa olevien päästöoikeuksien määrällä tarkoitetaan liikkeelle laskettujen ja palautettujen päästöoikeuksien erotusta markkinavakauspäätöksen 1a artiklan 4 kohdan mukaisesti. Komission ehdotus sisältää tähän kohtaan muutoksia, jotka liittyvät ETS2-järjestelmän käyttöönoton lykkäämiseen.
- Komission mukaan ehdotetulla muutoksella voitaisiin vapauttaa varannosta markkinoille aiempaa jaksottaisemmin ja tarkemmin mitoitettuna ja näin ehkäistä tarjonnan äkillisiä ja jyrkkiä vaihteluja markkinoilla sekä vähentää hintojen epävakautta

# Pääasiallinen sisältö/keskeiset muutokset

**Lisätään markkinavakausvarannosta huutokaupattavaksi siirrettävien päästöoikeuksien määrää silloin, kun päästöoikeuden hinta ylittää 45 euroa päästökauppadirektiivin 30 h artiklan 2 kohdan mukaisesti**

- Voimassa olevan sääntelyn mukaan ETS2-markkinavakausvarannosta vapautetaan huutokaupattavaksi 20 miljoonaa päästöoikeutta, jos päästöoikeuksien keskihinta ylittää 45 euroa kahden peräkkäisen kuukauden ajan. Hinnat on sidottu vuoden 2020 Euroopan kuluttajahintaindeksiin. Päästöoikeuksia vapautetaan päästökauppadirektiivin 30 h artiklan 2 kohdassa säädetyllä mekanismilla 31.12. 2029 saakka.
- Komissio ehdottaa em. tilanteessa, että varannosta vapautettavaan määrään lisätään 20 miljoonaa päästöoikeutta. Lisäksi esitetään, että em. 20 + 20 miljoonaa päästöoikeutta voitaisiin vapauttaa 2 kertaa 12 kuukauden sisällä.
- Komission mukaan mahdollisuus vapauttaa komission ehdottamalla tavalla päästöoikeuksia lisäisi kykyä reagoida perusteettomiin hintavaihteluihin ja lisäisi markkinoiden ennustettavuutta.

# Vaikutukset

- Komissio ei ole laatinut ehdotuksesta erillistä vaikutusarviota.
- Komission mukaan markkinavakausvarannosta liikkeelle laskettavien päästöoikeuksien määrän lisääntyminen saattaa lisätä jäsenmaiden huutokauppatuloja. Komissio arvioi kuitenkin, että tämä vaikutus voi tasapainottua päästöoikeuksien mahdollisesti matalampien yksikköhintojen myötä, mikäli liikkeelle laskettavien päästöoikeuksien määrän lisääntyminen alentaa hintoja.
- Toteutuva päästöoikeuden hinta vaikuttaa myös osaltaan päästökehitykseen ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen. ETS2- päästöt kuuluvat kuitenkin vuoteen 2030 saakka taakanjakoasetuksen velvoitteiden piiriin.

# Valtioneuvoston kanta

- Valtioneuvosto pitää ETS2-päästökauppajärjestelmän kautta tulevaa EU:n laajuista hintaohjausta tärkeänä keinona vähentää päästöjä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.
- Samalla valtioneuvosto katsoo, että ETS2-päästökaupan käynnistyessä tulisi olla riittävät hintoja vakauttavat mekanismit tilanteeseen, jossa päästöoikeuden hinta kasvaisi merkittävästi odotettua suuremmaksi ilmastotavoitteita kuitenkaan vaarantamatta.
- Valtioneuvosto voi tukea markkinavakausvarantopäätökseen tehtäviä muutoksia, jotka tukevat ETS2-päästökaupan sujuvaa käynnistymistä ensimmäisinä vuosina samalla varmistaen, että sen toiminta jatkuu tehokkaana.
- Valtioneuvosto edellyttää, että jatkoneuvotteluissa on tarpeen vielä selventää komission ehdotuksen oikeudellisia kysymyksiä kuten suhdetta päästökauppadirektiiviin.